Lieta Nr.C29 8516 12

C-1802/14

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 24.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese Sanita Rūtenberga,

ar tiesas sēžu sekretāri Mirdzu Eglīti,

piedaloties prasītājam /pers. A/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par testamenta un mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošiem.

Aprakstošā daļa:

2012.gada 30.novembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts /pers. A/ prasības pieteikums pret /pers. B/ par testamenta un mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošiem.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ir mirusi prasītāja mātes māsa /pers. C/. Prasītājs ir /pers. C/ vienīgais likumiskais mantinieks. /pers. B/ ir iesniedzis zvērinātam notāram /pers. C/ vārdā taisīto 2008.gada 10.septembra privāto testamentu, ar kuru /pers. C/ manta novēlēta /pers. B/. 2011.gada 23.septembrī zvērināts notārs Romualdas Laizāns ir izsniedzis apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc testamenta, reģistrēts aktu un apliecinājumu grāmatā ar Nr.3066. Prasītājs vērsās Latgales reģiona pārvaldes Preiļu policijas iecirknī ar iesniegumu par kriminālprocesa uzsākšanu sakarā ar /pers. C/ vārdā taisītā privātā testamenta iespējamu viltojumu. 2012.gada 23.februārī Preiļu policijā tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas. Kriminālprocesā tika pieņemts lēmums par paraksta un rokraksta ekspertīzi /pers. C/ vārdā taisītajam privātajam testamentam. 2012.gada 10.septembrī prasītājs saņēma Preiļu policijas inspektores paziņojumu par to, ka ar 2012.gada 3.augusta ekspertīzes atzinumu konstatēts, ka tekstu un parakstu /pers. C/ vārdā 2008.gada 10.septembra testamentā nav izpildījusi /pers. C/, bet cita persona. Prasītājs lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošiem 2009.gada 17.aprīlī mirušās /pers. C/ vārdā taisīto 2008.gada 10.septembra privāto testamentu un 2011.gada 23.septembra mantojuma apliecību.

Prasība pamatota ar Civillikuma 445., 446., 447., 448., 450., 451., 463., 636., 637., 638.pantu.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādīts, ka /pers. B/ nav zināmas tādas personas kā /pers. C/ un /pers. A/.

Prasītājs tiesas sēdē prasību uzturēja un paskaidroja, ka ar testamentu /pers. B/ bija novēlēts nekustamais īpašums /adrese A/. Ar kriminālprocesā veikto ekspertīzi konstatēts, ka tekstu un parakstu /pers. C/ vārdā 2008.gada 10.septembra testamentā nav izpildījusi /pers. C/, bet cita persona. Prasītājs lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošiem 2009.gada 17.aprīlī mirušās /pers. C/ vārdā taisīto 2008.gada 10.septembra privāto testamentu un 2011.gada 23.septembra mantojuma apliecību.

Atbildētājs tiesas sēdē neieradās un nelūdza atlikt lietas izskatīšanu. Atbildētājam tika paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas noteikumiem, nosūtot tiesas pavēsti uz deklarēto dzīvesvietu. Lieta tika izskatīta bez atbildētāja piedalīšanās saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem.

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus, lietas dalībnieku paskaidrojumus un civillietā iesniegtos rakstveida

pierādījumus, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir apmierināma.

Saskaņā ar Sutru pagasta dzimtsarakstu nodaļas izdoto miršanas apliecību /pers. C/ (personas kods /personas kods/) mirusi /miršanas datums/, par ko miršanas reģistrācijas grāmatā izdarīts ieraksts Nr.5.

(lietas 9.lapa)

/pers. C/ vārdā taisītajā 2008.gada 10.septembra privātā testamentā norādīts, ka /pers. C/ (personas kods /personas kods/) novēl viņai piederošo īpašumu, kas atrodas /adrese A/, grupa 105, grunts 321, uz 575 kvadrātmetru liela zemes gabala, savam audzēknim /pers. B/, personas kods /personas kods/; testaments ir pašrocīgi uzrakstīts.

(lietas 40.lapa)

2011.gada 23.septembrī izdota mantojuma apliecība (reģistrēta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.3066), ar ko zvērināts notārs Romualds Laizāns atzina par stājušos likumīgā spēkā kopumā 2009.gada 17.aprīlī mirušās /pers. C/ (personas kods /personas kods/) pēdējās gribas rīkojumu – testamentu, kas sastādīts privāti 2008.gada 10.septembrī /adrese/ (hologrāfiskais testaments), ar kuru par legatāru uz nekustamo īpašumu (namīpašumu), kas atrodas /adrese A/, grupa 105, grunts 321 .. iecelts /pers. B/ (personas kods /personas kods/), kurš nav radniecībā ar mantojuma atstājēju.

(lietas 38.-39.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 636.pantu, katru testamentu, kas neatbilst kādam likuma noteikumam, ieinteresētās personas (637.p.) var apstrīdēt. Saskaņā ar Civillikuma 637.panta pirmo daļu apstrīdēt testamentu var tikai tie, kas iecelti par mantiniekiem kādā citā pēdējās gribas rīkojumā vai kas testatora miršanas brīdī bijuši viņa tuvākie likumiskie mantinieki.

Prasītājs norāda, ka viņš ir vienīgais /pers. C/ likumiskais mantinieks. Prasītājs ir iesniedzis dokumentus, kas apliecina to, ka /pers. A/ ir testamenta atstājējas /pers. C/ māsas /pers. D/ dēls. Saskaņā ar Vārkavas novada dzimtsarakstu nodaļas izdoto miršanas apliecību /pers. D/ (personas kods /personas kods/) mirusi /miršanas datums/, par ko miršanas reģistrācijas grāmatā izdarīts ieraksts Nr.2.

(lietas 11.-14.lapa, 18.-19.lapa)

Lietā nav strīda par to, ka /pers. A/ ir /pers. C/ tuvākais likumiskais mantinieks, kuram ir tiesības apstrīdēt testamentu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas prasībām, piemērojot tiesību normas, tiesai jāņem vērā judikatūra. Tiesa ņem vērā Augstākās tiesas Senāta 2007.gada Tiesu prakses vispārinājuma strīdos par mantojuma tiesībām secinājumu daļas 18.punktā pausto atziņu, ka testamentu var apstrīdēt, ceļot prasību tiesā noilguma termiņa ietvaros, kas noteikts mantojuma prasībai Civillikuma 685.pantā, saskaņā ar kuru mantojuma prasība noilgst pēc piecu gadu notecējuma, skaitot no tās dienas, kad radusies tiesība šo prasību celt.

Saskaņā ar mantojuma apliecību /pers. C/ vārdā taisīto 2008.gada 10.septembra privāto testamentu zvērināts notārs Romualds Laizāns nolasīja 2011.gada 5.jūlijā. Prasītājs cēlis prasību par testamenta apstrīdēšanu 2012.gada 30.novembrī, ievērojot likumā noteikto testamenta apstrīdēšanas termiņu.

Civillikuma 786.panta 2.punkts noteic, ka prasīt, lai testamentu atzīst par spēkā neesošu visā tā sastāvā vai atsevišķās daļās, ieinteresētās personas var gadījumos, kad testamentu taisot nav ievērota noteiktā forma.

Saskaņā ar Civillikuma 445.pantu, lai privāts testaments būtu spēkā, jābūt pārliecībai, ka to taisījis mantojuma atstājējs un ka tas izteic pareizi viņa pēdējo gribu.

Civillikuma 446.pantā noteikts, ka, privātu testamentu taisot, pieaicināmi vismaz divi ticami liecinieki, izņemot 451.pantā norādīto gadījumu. Privāti testamenti taisāmi rakstiski.

Saskaņā ar Civillikuma 450.panta pirmo daļu rakstisks privāts testaments nav katrā ziņā jāraksta testatoram pašam, bet gan viņam tas ir jāparaksta. Civillikuma 450.panta otrajā daļā noteikts, ka testatoram vai nu jāparaksta testaments liecinieku klātbūtnē, vai jāpasaka viņiem, ka viņš to pats parakstījis.

Civillikuma 451.pantā noteikts, ka gadījumā, ja testators visu testamentu pats uzrakstījis un parakstījis, tad tas ir spēkā arī bez lieciniekiem.

Civillikuma 786.pantā noteikts, ka ieinteresētās personas var prasīt, lai testamentu atzīst par spēkā neesošu visā tā sastāvā vai atsevišķās daļās šādos gadījumos:

1) kad mantojuma atstājējs nav bijis spējīgs testamentu taisīt;

2) kad, testamentu taisot, nav ievērota noteiktā forma;

3) kad testamenta taisīšana panākta ar spaidiem vai viltu vai kad notikusi maldība.

Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertu 2012.gada 3.augusta atzinumā Nr.12-841 norādīts, ka tekstu un un parakstu /pers. C/ vārdā 2008.gada 10.septembra testamentā nav izpildījusi pati /pers. C/, bet ir rakstījusi cita persona; pazīmes, kas liecinātu par /pers. C/ paraksta atdarināšanu testamentā, netika konstatētas; noteikt, kas – /pers. B/ vai cita persona – ir izpildījusi tekstu un parakstu nebija iespējams. Ekspertīze veikta, pamatojoties uz Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Preiļu iecirkņa inspektora lēmumu par rokraksta ekspertīzes noteikšanu kriminālprocesā Nr.11320008112.

(lietas 45.-48.lapa)

Tiesai nav pamata apšaubīt ekspertu atzinumā norādīto secinājumu, jo ekspertīzi ir veikuši sertificēti tiesu eksperti rokrakstu un parakstu izpētes jomā, kā arī ekspertu secinājumi uz uzdotajiem jautājumiem izriet no izpētes gaitas un konstatētajiem rezultātiem.

Ņemot vērā to, ka /pers. C/ nav pati uzrakstījusi un parakstījusi 2008.gada 10.septembra privāto testamentu, atzīstams, ka 2008.gada 12.decembra testaments taisīts, neievērojot Civillikuma 451.pantā noteiktās prasības. Saskaņā ar Civillikuma 445.pantu un 786.panta 2.punktu /pers. C/ vārdā taisītais 2008.gada 10.septembra privātais testaments nav spēkā.

Saskaņā ar Notariāta likuma 284.pantu, atzīstot mantošanas iesniegumu par pamatotu, zvērināts notārs taisa notariālo aktu par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā (mantojuma apliecību) .. .

Tiesa atzīst, ka 2011.gada 23.septembrī izdotā mantojuma apliecība (reģistrēta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.3066), ar ko zvērināts notārs Romualds Laizāns atzina par stājušos likumīgā spēkā kopumā 2009.gada 17.aprīlī mirušās /pers. C/ (personas kods /personas kods/) pēdējās gribas rīkojumu – testamentu, atzīstama par spēkā neesošu, jo /pers. C/ vārdā taisītais 2008.gada 10.septembra privātais testaments nav spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 71,14 EUR (50 Ls) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,98 EUR (3,50 Ls).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos jāpiedzen iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15,37 EUR (20,35 EUR – 4,98 EUR) atbilstoši uzziņai (lietas 2.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} panta pirmajai daļai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 1., 41.,, 56., 93., 156., 193., 194., 204.^{1} pantu tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt.

Atzīt par spēkā neesošiem /datums/mirušās /pers. C/ (personas kods /personas kods/) vārdā taisīto 2008.gada 10.septembra privāto testamentu un 2011.gada 23.septembra mantojuma apliecību (reģistrētu aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.3066), ar ko zvērināts notārs Romualds Laizāns atzina par stājušos likumīgā spēkā kopumā /datums/mirušās /pers. C/ (personas kods /personas kods/) pēdējās gribas rīkojumu – testamentu.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ tiesas izdevumus 76,12 EUR.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,37 EUR, kas maksājami kontā Nr.LV 51 TREL 2190 4580 19000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELL V 22, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C-1802/14, un maksājuma dokumentu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Noteikt termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pilna sprieduma sagatavošanas datums ir 2014.gada 8.maijs.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Sanita Rūtenberga